

DIALOGUL UE-REPUBLICA MOLDOVA PRIVIND LIBERALIZAREA REGIMULUI DE VIZE

PLANUL DE ACȚIUNI

PRIVIND LIBERALIZAREA REGIMULUI DE VIZE

1. CADRUL GENERAL

1. 1. Premise

Secțiunea Justiție și Afaceri Interne din cadrul Planului de Acțiuni PEV Republica Moldova - UE, în vigoare din 2005, oferă cadrul general pentru cooperarea UE - Republica Moldova în domeniul Libertate, Securitate și Justiție (LSJ), iar prioritățile sale sunt monitorizate în mod regulat prin intermediul reuniunilor Subcomitetelor RM - UE în domeniul justiției și afacerilor interne.

Intrarea în vigoare, la 1 ianuarie 2008, a acordurilor dintre UE și Republica Moldova privind facilitarea regimului de vize și readmisie a fost un prim pas către perspectiva pe termen lung de călătorie fără vize. Un Parteneriat de Mobilitate mai larg dintre UE și Republica Moldova a fost semnat la 5 iunie 2008 în scopul facilitării migrației legale, instituirii cooperării în domeniul migrației și dezvoltării, precum și prevenirea și combaterea imigrației ilegale, a traficului și a contrabandei de ființe umane, precum și promovarea unei politici eficiente de readmisie și de reîntoarcere. De atunci, Platforma Parteneriatului de Mobilitate se întrunește în mod regulat pentru a coordona implementarea generală a prevederilor Parteneriatului și pentru a asigura coordonarea proiectelor.

Summit-ul Parteneriatului Estic de la Praga din 7 mai 2009 a reiterat obiectivul UE pe termen lung privind liberalizarea deplină a regimului de vize pentru statele parteneri, în baza principiului diferențierii de la caz la caz, atunci când se întrunesc condițiile implementării unei mobilități sigure și bine gestionate.

În cadrul Consiliului de Cooperare UE-Republica Moldova din 21 Decembrie 2009 la Bruxelles, părțile au decis *"să depună eforturi pentru a stabili în 2010 un dialog pentru a examina condițiile relevante pentru eliminarea vizelor de călătorie pentru cetățenii moldoveni în UE ca un obiectiv pe termen lung, luând în considerare Abordarea Globală a Migrației a UE și ținând cont de faptul că vor fi întreprinși pași treptați pentru liberalizarea completă a regimului de vize, întrunind condițiile implementării unei mobilități sigure și bine gestionate"*.

În rezultatul discuțiilor exploratorii din 2 martie 2010 de la Chișinău, care au permis evaluarea inițială, la 15 iunie 2010 a fost lansat Dialogul RM - UE privind liberalizarea regimului de vize, în baza căruia se examinează condițiile de călătorie fără viză pentru cetățenii moldoveni în UE ca un obiectiv pe termen lung. Republica Moldova deja scutește cetățenii UE de obligativitatea vizelor.

La 25 octombrie 2010 Consiliul a invitat Comisia să pregătească un proiect al Planului de Acțiuni care stabilește toate condițiile ce trebuie întrunite de către Republica Moldova înaintea stabilirii unui posibil regim de călătorie fără vize, în scopul de a avansa dialogul privind liberalizarea regimului de vize într-o fază pe deplin operațională cât de curând posibil.

1.2. Evaluarea impactului inițial a viitoarei liberalizări posibile a regimului de vize

Faza exploratorie a dialogului UE - Republica Moldova privind liberalizarea regimului de vize, lansată în iunie 2010, a condus la evaluarea inițială a factorilor relevanți pentru obiectivul pe termen lung de liberalizare a regimului de vize. În cursul lunii septembrie 2010 au fost efectuate evaluări detaliate la fața locului ("analiza decalajelor") a situației din fiecare din cele patru blocuri privind factorii relevanți, identificați în Termenii de Referință a dialogului: securitatea documentelor, inclusiv implementarea pașapoartelor biometrice; imigrația ilegală, inclusiv readmisia; ordinea publică și securitatea; precum și relațiile externe. "Analiza decalajelor" a făcut posibilă înaintarea recomandărilor specifice, în vederea dezvoltării condițiilor relevante pentru obiectivul pe termen lung de călătorie fără viză pentru cetățenii moldoveni în UE.

Constatările din faza exploratorie a dialogului privind liberalizarea regimului de vize confirmă faptul că un regim liberalizat de vize durabil pentru cetățenii Republicii Moldova poate fi stabilit imediat ce vor fi implementate condițiile relevante. În special, liberalizarea vizelor este condiționată de: îmbunătățirea semnificativă a nivelului de securitate a documentelor, inclusiv implementarea pașapoartelor biometrice; consolidarea gestionării frontierelor, a migrației și a politicii de azil; reformele și cooperarea în domeniul ordinii și siguranței publice (inclusiv lupta împotriva traficului de ființe umane); abordarea problemelor de relații externe (inclusiv drepturile omului și libertățile fundamentale), legate de circulația persoanelor. Aceste reforme și îmbunătățiri, precum și reformele autorităților relevante, inclusiv a forțelor de poliție, ar trebui să conducă la un nivel ridicat de eficiență care să corespundă standardelor europene și internaționale.

În plus, punerea în aplicare deplină și efectivă a Acordului UE-Republica Moldova de readmisie (monitorizat în mod regulat de către Comitetul mixt relevant) rămâne o condiție de bază pentru continuarea dialogului privind liberalizarea regimului de vize și este de o importanță capitală pentru stabilirea unui regim liberalizat de vize durabil. Comitetul mixt de readmisie UE-Republica Moldova s-a întrunit de trei ori, cel mai recent în mai 2010, și a constatat drept satisfăcătoare implementarea acordului.

În ceea ce privește evaluarea preliminară a impactului posibilei viitoarei liberalizări a regimului de vize, ar trebui de remarcat, de asemenea, că rata de refuz a vizelor în Republica Moldova a fost relativ constantă, dar semnificativă, în ultimii doi ani fiind la aproximativ 10%, în timp ce numărul de cetățeni ai Republicii Moldova, cărora le-a fost refuzată intrarea la frontiera externă a UE, a scăzut de la aproximativ 5750 de persoane în 2008 la mai puțin de 3000 de persoane în 2009. În plus, numărul de cetățeni ai Republicii Moldova reținuți pentru ședere ilegală în UE a scăzut constant în ultimii ani de la aproximativ 11250 în 2006 la mai puțin de 5750 în 2009, numărul deciziilor de returnare a scăzut de la 6710 la 5275 în ultimii doi ani (date Eurostat).

1.3. Metodologie

Având în vedere gama largă de aspecte relevante pentru dialogul privind liberalizarea regimului de vize și importanța instituirii unui mediu sigur pentru abolirea vizelor de călătorie, obiectivul acestui Plan de Acțiuni este de a identifica toate măsurile care urmează să fie adoptate și puse în

aplicare de către Republica Moldova și care să stabilească cerințe clare pentru a fi realizate. Planul de Acțiuni este adaptat la progresul actual al Republicii Moldova în cadrul dialogului privind liberalizarea regimului de vize, luând în considerare "analiza decalajelor", produsă în faza exploratorie a dialogului privind liberalizarea regimului de vize și informațiile detaliate furnizate de către Republica Moldova, care acoperă cele patru blocuri de probleme din cadrul dialogului. În caz de modificare substanțială a situației actuale, Comisia ar putea propune o revizuire și readaptare a Planului de Acțiuni.

Pentru a promova reforme durabile și bine planificate, Planul de Acțiune conține două niveluri de condiții de referință: repere preliminare cu privire la cadrul de politici (legislație și planificare), ceea ce ar deschide calea pentru îndeplinirea criteriilor de referință mai specifice (implementarea eficientă și durabilă a măsurilor relevante). Consiliul va fi informat prin rapoartele Comisiei cu privire la îndeplinirea primului set de condiții de referință, în vederea luării unei decizii de a iniția o evaluare a celui de-al doilea set de condiții de referință. Acesta din urmă va fi apreciat prin evaluări la fața locului cu participarea experților din statele membre ale UE. În acest scop, Comisia așteaptă ca Republica Moldova să furnizeze informații detaliate (inclusiv date statistice relevante și planuri financiare pentru a sprijini implementarea Planului de Acțiuni într-un mod durabil) ce ar permite o evaluare a rezultatelor concrete pe teren, inclusiv în ceea ce privește situația specifică a regiunii transnistrene, în special provocările posibile de securitate și migrație, fără a prejudicia procesul de negocieri în formatul "5 +2".

Ritmul de avansare în direcția liberalizării regimului de vize va depinde de progresele realizate de către Republica Moldova pentru îndeplinirea condițiilor stabilite. Prin urmare, nu va fi nici un automatism, iar progresele înregistrate în îndeplinirea fiecărui set de condiții vor fi examinate atent și apreciate de către Comisie și Consiliu. **Îndeplinirea completă a primului set de condiții de referință va fi atent examinat și verificat de către Comisie și Consiliu înainte de luarea unei decizii de a iniția evaluarea celui de-al doilea set de criterii de referință.**

În plus, implementarea integrală și eficientă a Acordului de Readmisie UE-Republica Moldova va continua să fie monitorizată în cadrul Comitetului mixt relevant. În ceea ce privește implementarea Acordului UE-Republica Moldova privind Facilitarea a Regimului de Vize (monitorizată de către Comitetul său mixt respectiv), o importanță deosebită va fi atribuită combaterii riscurilor de fraudă a documentelor de sprijin.

În scopul asigurării unei evaluări complete a impactului de liberalizare a regimului de vize, Comisia va monitoriza continuu, *inter alia*, rata de refuz a vizelor în Republica Moldova, numărul cetățenilor moldoveni cărora li sa refuzat intrarea la frontiera externă a UE sau au fost reținuți pentru ședere ilegală în UE, numărul deciziilor de returnare, și numărul de returnare a persoanelor în Republica Moldova, etc.

Comisia va prezenta periodic rapoarte privind implementarea de către Republica Moldova a acestui Plan de Acțiuni în fața Parlamentului European și a Consiliului, primul fiind preconizat la jumătatea anului 2011. Comisia va efectua, de asemenea, o evaluare mai largă a impactului posibil de migrație și securitate în contextul viitoarei liberalizări a regimului de vize pentru cetățenii moldoveni care călătoresc în UE, înainte ca Comisia și Consiliul să ia o decizie privind inițierea evaluării celei de-a doua faze de referință.

Îndeplinirea tuturor obiectivelor de referință va permite Comisiei, ținând cont de relațiile de ansamblu dintre UE și Republica Moldova, să înainteze Parlamentului European și Consiliului propunerea de a ridica obligativitatea vizelor de scurtă ședere pentru cetățenii Republicii Moldova, printr-o modificare a Regulamentului 539/2001 (acest amendament ar trebui să se limiteze la deținătorii de pașapoarte biometrice, eliberate în conformitate cu standardele ICAO).

În vederea unei astfel de propuneri, serviciile Comisiei vor lua în considerare, de asemenea, impactul posibil de liberalizare a regimului de vize pe baza tendințelor în, *inter alia*, rata de refuz a vizei, numărul de cetățeni moldoveni cărora li s-a refuzat intrarea la frontiera externă a UE sau au fost reținuți pentru ședere ilegală în UE, numărul deciziilor de returnare etc.

În urma procedurii legislative ordinare prevăzute în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene pentru aceste chestiuni, pe baza propunerii Comisiei, Parlamentul European și Consiliul vor lua o decizie.

2. ELEMENTE ALE PLANULUI DE ACȚIUNI

2.1. Blocul 1: Securitatea documentelor, inclusiv implementarea pașapoartelor biometrice

Faza 1 (cadrul legislativ și de politici):

- **Consolidarea cadrului legal pentru emiterea pașapoartelor biometrice mecanolizibile, în deplină conformitate cu cele mai înalte standarde ICAO în baza gestionării sigure a identității (registru civil și documentele primare) și luând în considerare protecția corespunzătoare a datelor cu caracter personal;**
- **Adoptarea unui Plan de Acțiuni care conține un calendar pentru punerea integrală în circulație a pașapoartelor biometrice conforme standardelor ICAO, inclusiv în cadrul consulatelor Republicii Moldova din afara hotarelor țării, și eliminarea treptată și completă a pașapoartelor neconforme cu normele ICAO;**
- **Stabilirea programelor de formare și adoptare a codurilor de etică de anti-corupție, care vizează funcționarii oricărei autorități publice care se ocupă de pașapoarte, precum și buletine de identitate și alte documente primare.**

Faza 2 (criterii de referință pentru implementarea eficientă):

- **Punerea treptată în circulație a pașapoartelor biometrice în conformitate cu standardele ICAO, în cadrul consulatelor Republicii Moldova din afara hotarelor țării, și eliminarea treptată a pașapoartelor neconforme cu normele ICAO;**
- **Nivel sporit de integritate și securitate a procesului de depunere a cererii, personalizării și distribuției pașapoartelor, precum și a buletinelor de identitate și altor documente primare;**
- **Raportare sistematică și promptă în baza de date Interpol / LASP referitor la pașapoartele pierdute și furate;**
- **Schimb regulat de specimene de pașaport și cooperarea privind securitatea documentelor cu UE.**

2.2. Blocul 2: Imigrația ilegală, inclusiv readmisia¹

2.2.1 Managementul frontierelor

Faza 1 (cadrul legislativ și de politici):

- **Consolidarea cadrului legal pentru managementul frontierelor, inclusiv adoptarea unei noi Legi privind frontiera de stat, care să permită Serviciului de Grăniceri a Republicii Moldova să participe la depistarea și investigarea infracțiunilor transfrontaliere în cooperare cu toate organele de drept competente și extinderea zonei sale de responsabilitate pe întreg teritoriul statului, precum și a unui cadru juridic pentru o cooperare eficientă între Serviciul de Grăniceri, organele de drept și alte instituții implicate în gestionarea frontierei;**
- **Adoptarea unui Plan de Acțiuni pentru implementarea eficientă a Strategiei Naționale privind Managementul Integrat al Frontierelor, care să conțină un calendar și obiective specifice pentru dezvoltarea în continuare a legislației, organizării, infrastructurii, echipamentului, precum și resurselor financiare și umane suficiente în domeniul managementului al frontierei;**
- **Stabilirea unor programe de formare și adoptarea codurilor de etică privind anti-corupția, care vizează în mod specific grănicerii, inspectorii vamali, precum și oricare alte oficialități implicate în gestionarea frontierei.**

Faza 2 (criterii de referință pentru implementarea eficientă):

Implementarea eficientă a legislației privind controlul frontierei prin intermediul controalelor și supravegherii adecvate a frontierei, procedurilor și eficienței operaționale, imagine a situației la nivel național și local, inclusiv implementarea analizei riscurilor, informațiilor și gestionarea fluxului de date, precum și accesul direct și consultarea bazelor de date relevante naționale și internaționale;

- **Asigurarea unei infrastructuri adecvate, a echipamentului tehnic, sistemelor IT, resurselor financiare și umane, în conformitate cu Strategia Managementului Integrat al Frontierei și Planul de Acțiuni care urmează să fie adoptat, precum și implementarea eficientă a programelor de formare și a măsurilor anticorupție;**
- **Îmbunătățirea cooperării între agenții (inclusiv schimbul de date între Serviciul de Grăniceri și organele de drept), cooperarea internațională, inclusiv cooperarea cu țările vecine și implementarea acordului de lucru cu FRONTEX la un nivel sporit de eficacitate.**

2.2.2. Gestionarea migrației

Faza 1 (cadrul legislativ și de politici):

¹ Implementarea integrală și eficientă a acordului UE-Republica Moldova de readmisie rămâne o condiție de bază pentru continuarea dialogului privind liberalizarea regimului de vize și este de o importanță vitală pentru stabilirea unui regim liberalizat de vize durabil.

- **Consolidarea cadrului juridic privind politica de migrație, inclusiv măsurile de reintegrare a cetățenilor Republicii Moldova (care se întorc în mod voluntar sau în cadrul acordului de readmisie UE - Republica Moldova) și lupta împotriva migrației ilegale (inclusiv eforturile de a încheia acorduri de readmisie cu principalele țări de origine și căi de detectare a migranților ilegali);**
- **Adoptarea unei Strategii Naționale de Gestionare a Migrației pentru implementarea eficientă a cadrului juridic pentru politica de migrație și un Plan de Acțiuni, care conține un calendar, obiective specifice, activități, rezultate, indicatori de performanță și resurse umane și financiare suficiente;**
- **Stabilirea unui mecanism de monitorizare a stocurilor și a fluxurilor de migrație, definind un profil migrațional actualizat în mod regulat pentru Republica Moldova, cu date privind atât migrația ilegală, cât și cea legală, precum și înființarea organelor responsabile pentru colectarea și analiza datelor privind grupurile și fluxurile migraționale.**

Faza 2 (criterii de referință pentru implementarea eficientă):

- **Continuarea implementării eficiente a Acordului de readmisie UE - Republica Moldova și a măsurilor de reintegrare a cetățenilor Republicii Moldova (care se întorc în mod voluntar sau readmiși);**
- **Implementarea eficientă a cadrului legal pentru gestionarea migrației, inclusiv asigurarea structurilor administrative cu resurse umane adecvate, cu competențe clar definite și relevante pentru toate aspectele legate de gestionarea migrației, precum și cooperarea eficientă între agențiile relevante;**
- **Profil migrațional stabilit și actualizat periodic și analiza eficientă a datelor privind grupurile fluxurile migraționale;**
- **Implementarea consecventă a unei metodologii eficiente privind căile de depistare a migrației ilegale în interiorul țării, analiza riscurilor (inclusiv raportarea de către autoritățile relevante și analiza pe fiecare nivel administrativ, de exemplu, local, central), și investigarea cazurilor de facilitare organizată a migrației ilegale, inclusiv cooperarea eficientă între instituțiile relevante;**
- **Asigurarea infrastructurii adecvate (inclusiv centrele de detenție) și consolidarea instituțiilor responsabile pentru a asigura expulzarea efectivă a persoanelor cu ședere ilegală și /sau de tranzit a resortisanților țărilor terțe de pe teritoriul Republicii Moldova.**

2.2.3. Politica de azil

Faza 1 (cadrul legislativ și de politici):

- **Consolidarea cadrului legal privind politica de azil prin adoptarea legislației privind integrarea refugiaților sau beneficiarilor de alte forme de protecție.**

Faza 2 (criterii de referință pentru implementarea eficientă):

- Implementarea efectivă a legislației în domeniul azilului, inclusiv prevederea unei infrastructuri adecvate și consolidarea instituțiilor responsabile (angajați, finanțare), în special în domeniul procedurilor de azil, primirea solicitanților de azil și protecția drepturilor lor, precum și integrarea refugiaților; asigurarea accesului beneficiarilor de protecție internațională la documentele de călătorie prevăzute de legislație.

2.3. Blocul 3: Ordinea publică și securitatea

2.3.1. Prevenirea și combaterea crimei organizate, a terorismului și corupției

Faza 1 (cadrul legislativ și de politici):

- **Adoptarea unei legi și strategii cuprinzătoare cu privire la prevenirea și combaterea crimei organizate, împreună cu un plan de acțiuni ce ar conține un cadru temporal, obiective specifice, activități, rezultate, indicatori de performanță și resurse umane și financiare suficiente;**
- **Consolidarea cadrului legal privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și actualizarea periodică a Planului Național respectiv, ce ar conține un cadru temporal, obiective specifice, activități, rezultate, indicatori de performanță și resurse umane și financiare suficiente;**
- **Adoptarea legislației privind prevenirea și combaterea corupției și consolidarea funcției anti-corupție a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; consolidarea coordonării și schimbului de informații între autoritățile responsabile pentru lupta împotriva corupției;**
- **Consolidarea cadrului legal pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în conformitate cu standardele internaționale stabilite de Grupul de Lucru Financiar (Financial Action Task Force) privind Spălarea Banilor și Finanțarea Terorismului (FATF); actualizarea periodică a strategiei naționale respective; crearea unei Unități independente de Informare Financiară;**
- **Adoptarea unei Strategii Naționale Antidrog și a planului de acțiuni corespunzător; stabilirea cooperării cu EMCDDA (Centrul European de Monitorizare a Drogurilor și Toxicomaniei);**
- **Adoptarea convențiilor relevante ale ONU și Consiliului Europei în domeniile enumerate mai sus și cele referitoare la lupta împotriva terorismului.**

Faza 2 (criterii de referință pentru implementarea eficientă):

- **Implementarea Strategiei și a Planului de Acțiuni privind prevenirea și combaterea crimei organizate, inclusiv o coordonare eficientă între autoritățile relevante, precum și desfășurarea unei anchete eficiente, urmărirea penală și confiscarea produselor infracțiunii;**
- **Implementarea legislației de prevenire a traficului de ființe umane și a Planului Național respectiv, inclusiv o coordonare eficientă între agențiile de stat și protecția eficientă a victimelor traficului de persoane, în special a copiilor;**

- **Implementarea legislației privind prevenirea și combaterea corupției, asigurând funcționarea eficientă a autorității independente de combatere a corupției; elaborarea codurilor etice și instruirilor în domeniul anti-corupție, care vizează în special funcționarii publici implicați în aplicarea legii și a sistemului judiciar;**
- **Implementarea legislației și Strategiei de prevenire a spălării banilor și a finanțării terorismului, punerea în aplicare a legislației relevante cu privire la confiscarea bunurilor criminalilor (inclusiv prevederile privind aspectele transfrontaliere);**
- **Implementarea Strategiei Naționale Antidrog și Planului de Acțiuni corespunzător, astfel încât informația cu privire la captarea de droguri și a persoanelor implicate să fie accesibilă la punctele de trecere a frontierei; dezvoltarea de mai departe a cooperării și schimbul de informații cu structurile internaționale relevante în domeniul drogurilor;**
- **Implementarea convențiilor relevante ale ONU și Consiliului Europei, precum și recomandărilor GRECO în domeniile menționate mai sus.**

2.3.2. Cooperarea judiciară în materie penală

Faza 1 (cadrul legislativ și de politici):

- **Adoptarea unui cadru juridic privind asistența juridică reciprocă;**
- **Aderarea la cel de-al ^{II-lea} Protocol la Convenția Europeană privind Asistența Juridică Reciprocă;**
- **Încheierea unui Acord cu Eurojust.**

Faza 2 (criterii de referință pentru implementarea eficientă):

- **Implementarea convențiilor internaționale privind cooperarea judiciară în materie penală (în special convențiile Consiliului Europei);**
- **Nivelul înalt de eficacitate a cooperării judiciare în materie penală a judecătorilor și procurorilor cu statele membre ale UE.**

2.3.3. Cooperarea în executarea legii

- *Faza 1 (cadrul legislativ și de politici):*
- **Stabilirea unui mecanism adecvat de coordonare între agențiile naționale relevante și o bază de date comună ce garantează accesul direct al funcționarilor relevanți;**
- **Încheierea unui acord de cooperare operațională cu Europol, asigurând un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.**

Faza 2 (criterii de referință pentru implementarea eficientă):

- Nivel ridicat al capacității operaționale și speciale de anchetă a serviciilor de aplicare a legii și utilizarea ei consecventă și eficientă pentru combaterea criminalității transfrontaliere;
- Nivel înalt de eficacitate a cooperării în aplicarea legii între instituțiile naționale relevante - în special grăniceri, polițiști, colaboratori vamali -, precum și cooperarea cu autoritățile judiciare;
- Acorduri operaționale bilaterale și multilaterale consolidate de cooperare în domeniul executării legii, inclusiv prin schimbul de informații relevante în timp util cu autoritățile competente de executare a legii din statele membre UE.

2.3.4. Protecția datelor

Faza 1 (cadrul legislativ și de politici):

- Consolidarea cadrului legal pentru protecția datelor cu caracter personal, inclusiv aderarea la Protocolul adițional 2001 al Convenției Consiliului Europei pentru Protecția Persoanelor cu privire la Prelucrarea Automată a Datelor cu Caracter Personal, în ceea ce privește autoritățile de supraveghere și fluxurile transfrontaliere de date.

Faza 2 (criterii de referință pentru implementarea eficientă):

- Implementarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal și asigurarea funcționării eficiente a autorității independente de supraveghere a protecției datelor de asemenea prin alocarea de resurse financiare și umane necesare.

2.4. Blocul 4: Relații externe și drepturile fundamentale

2.4.1. Libertatea de circulație în Republica Moldova

Faza 1 (cadrul legislativ și de politici):

- Revizuirea cadrului legal și de reglementare privind procedurile de înregistrare și reînregistrare pentru ședere legală a străinilor sau apatrizilor, cu scopul de a evita restricțiile nejustificate.

Faza 2 (criterii de referință pentru implementarea eficientă):

- Garantarea faptului că libertatea de circulație în Republica Moldova a cetățenilor moldoveni și a străinilor aflați în mod legal sau apatrizilor nu este supusă unor restricții nejustificate, inclusiv măsurilor de natură discriminatorie, bazată pe orice motiv, cum ar fi sex, rasă, culoare, origini etnice sau sociale, caracteristici genetice, starea de sănătate (inclusiv HIV / SIDA), limbă, religie sau convingeri, opinii politice sau orice alte opinii, apartenență la o minoritate națională, proprietate, naștere, handicap, vârstă sau orientare sexuală;

2.4.2. Condițiile și procedurile pentru eliberarea actelor de identitate

Faza 2 (criterii de referință pentru implementarea eficientă):

- **Acces complet și eficient la documentele de călătorie și de identitate pentru toți cetățenii Republicii Moldova, inclusiv femei, copii, persoane cu handicap, persoane aparținând minorităților și altor grupuri vulnerabile.**

2.4.3. Drepturile cetățenilor, inclusiv protecția minorităților

Faza 1 (cadrul legislativ și de politici):

- **Adoptarea unei legislații anti-discriminare cuprinzătoare, așa cum se recomandă de către structurile de monitorizare ale ONU și Consiliului Europei, pentru a asigura o protecție eficientă împotriva discriminării;**
- **Adoptarea unui Plan Național cuprinzător de Acțiuni în domeniul drepturilor omului; acest Plan Național de Acțiuni în domeniul drepturilor omului va urmări în mod activ recomandările specifice ale structurilor ONU, OSCE / ODIHR, Consiliului Europei /ECRI și organizațiilor internaționale pentru drepturile omului, în special în punerea în aplicare a politicilor anti-discriminare, protecția minorităților și a vieții private și de asigurare a libertății confesiunii;**
- **Ratificarea instrumentelor relevante ale ONU și Consiliului Europei în lupta împotriva discriminării;**
- **Specificarea condițiilor și circumstanțelor pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova.**

Faza 2 (criterii de referință pentru implementarea eficientă):

- **Implementarea eficientă a legislației și a politicilor privind anti-discriminarea, punerea în aplicare a instrumentelor ONU și Consiliului Europei;**
- **Implementarea eficientă a măsurilor Planului Național de acțiuni în domeniul drepturilor omului, privind lupta împotriva discriminării (inclusiv alocarea resurselor adecvate); campanii de sensibilizare generală împotriva rasismului, xenofobiei, anti-semitismului și altor forme de discriminare; consolidarea autorităților responsabile de politica anti-discriminare și combatere a rasismului, xenofobiei și anti-semitismului.**